

ADVIES Nr 008 / 2006 van 12 april 2006

O. Ref. : SA2 / A / 2006 / 005

BETREFT : Advies betreffende het gebruik van cameratoezicht in een kinderdagverblijf.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ('WVP'), inzonderheid artikel 29 ;

Gelet op de adviesaanvraag van le Ministre de l'Enfance, de l'Aide à la Jeunesse et de la Santé d.d. 30 januari 2006;

Gelet op het verslag van mevr. D'Hautcourt;

Brengt op 12 april 2006 volgend advies uit:

A. INLEIDING

1. Op 30 januari 2006 verzoekt de Ministre de l'Enfance, de l'Aide à la Jeunesse et de la Santé de Commissie om advies uit te brengen inzake het gebruik van cameratoezicht in een kinderdagverblijf.
2. De adviesaanvraag vanwege de Ministre de l'Enfance, de l'Aide à la Jeunesse et de la Santé luidt meer in het bijzonder als volgt : *'Une initiative récente instaurant un système de vidéosurveillance (webcams) dans une maison d'enfants (crèche « privée » pour des enfants de 0 à 3 ans) suscite un questionnement quant à la compatibilité d'une telle initiative avec notamment la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.*

Cette initiative offre aux parents la possibilité d'observer le comportement de leur enfant, via Internet, à des moments déterminés par la direction de la maison d'enfants. Ce faisant, elle offre en même temps aux parents la possibilité d'observer les autres enfants et le personnel du milieu d'accueil, ainsi que les intervenants extérieurs (travailleurs sociaux, inspecteurs, animateurs,...). Le personnel et les parents sont informés de cet élément du projet pédagogique de la maison d'enfants, et sont même amenés à y consentir. ...'

(vrije vertaling : 'een recent initiatief tot inrichting van een systeem van cameratoezicht (webcams) in een kinderdagverblijf ("private" crèche voor kinderen van 0 tot 3 jaar) roept vragen op ondermeer op het vlak van de verenigbaarheid van een dergelijk initiatief met de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Dit initiatief biedt aan de ouders de mogelijkheid om op door de directie van het kinderdagverblijf vastgestelde tijdstippen via het Internet het gedrag van hun kind te observeren. Zodoende verkrijgen zij eveneens de mogelijkheid om de andere kinderen en het personeel van het kinderdagverblijf te observeren, alsook externe partijen (sociale werkers, inspecteurs, animatoren,...). Het personeel en de ouders werden over dit element van het pedagogisch project van het kinderdagverblijf ingelicht en worden er zelfs toe gebracht hiermee in te stemmen.....')

De Commissie zal zich hiernavolgend uitspreken over voormelde adviesaanvraag.

B. TOEPASSELIJKE WETGEVING

3. Vooreerst kan er worden verwezen naar het Internationaal verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind, meer bepaald naar artikel 16.
4. Aangezien er sprake is van een verwerking van persoonsgegevens is tenslotte de WVP van toepassing.

C. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

C.1. Cameratoezicht algemeen

5. De juridische reglementering op het gebruik van cameratoezicht veroorzaakt discussies en roept vragen op. In het advies nr. 14/95 van 7 juni 1995 heeft de Commissie er de nadruk op gelegd dat de wet van 8 december 1992⁽¹⁾ van toepassing is op de verwerking van

¹ Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, B.S., 18 maart 1993. Deze wet werd gewijzigd door deze van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens, die kan geraadpleegd worden in het Belgisch Staatsblad van 3 februari 1999.

beelden op voorwaarde dat deze beelden betrekking hebben op geïdentificeerde of identificeerbare personen en dat ze bewaard worden.

In het advies nr. 34/99 van 13 december 1999, dringt de Commissie aan op de noodzaak om de beginselen die zij formuleerde in haar advies nr. 14/95 aan te passen in het licht van de goedgekeurde wet van 11 december 1998 die de wet van 8 december 1992 op verscheidene wezenlijke punten wijzigt. De voornaamste nieuwigheid bestaat in een feitelijke uitbreiding van de toepassings sfeer van de wet. Voortaan is deze van toepassing vanaf het ogenblik dat beelden worden opgenomen. De bewaring van de opgenomen gegevens is dus niet langer een noodzakelijke voorwaarde voor de toepasselijkheid van de wet.

6. De in het kader van het advies nr. 34/99 onderzochte fundamentele beginselen zijn ontegenzeggelijk van toepassing op systemen van cameratoezicht welke worden gebruikt in een kinderdagverblijf. De voor de huidige casus meest relevante passages uit voormeld advies nr. 34/99 worden hiernavolgend kort in herinnering gebracht :

“Krachtens artikel 4 van de wet moet de verwerking plaatsvinden voor duidelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

a. De bepaling van de finaliteit van de verwerking vormt een essentieel element van de bescherming van de personen. Zij zal rechtstreekse gevolgen hebben voor de toepassingsmodaliteiten van de wet. Zij zal bovendien toelaten om de verwerkingen te identificeren die niet binnen het toepassingsgebied van de wet vallen (artikel 3, §2 : verwerking van beelden voor uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke doeleinden). Een verwerking voor journalistieke, artistieke of literaire doeleinden zal vrijgesteld worden van bepaalde, door de wet voorziene verplichtingen (zie supra en artikel 3, §3).

*b. Eens uit het bepalen van de finaliteit van de verwerking volgt dat de wet van toepassing is, zal de verantwoordelijke voor de verwerking zich ervan moeten vergewissen dat de verschillende voorwaarden in artikel 4 en inzonderheid het **wettig karakter van de finaliteit** geëerbiedigd worden. Bijgevolg is het essentieel dat de finaliteit voldoende precies wordt bepaald door de verantwoordelijke voor de verwerking.*

De Commissie herinnert eraan dat de wettigheid van de verwerkingen van beelden beoordeeld moet worden op grond van de toepassing van het door artikel 4 van de wet beoogde proportionaliteitsbeginsel : het algemeen belang of de wettige belangen van de bewerker van de verwerking dienen afgewogen tegen het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de opgenomen persoon.

Wat bijvoorbeeld het gebruik betreft van systemen van video-toezicht voor de bescherming van personen en goederen, kan de verzameling van gegevens in openbare en voor het publiek toegankelijke plaatsen als proportioneel beschouwd worden, indien zij plaatsvindt binnen het kader van de preventie en de vaststelling van misdrijven in bijzonder gevaarlijke plaatsen (bijvoorbeeld in het kader van geldtransporten). De beoordeling zou strikter kunnen zijn indien de systemen van video-toezicht gebruikt worden in voor het publiek niet-toegankelijke plaatsen. De vereiste van toestemming van de betrokkenen zou hier in aanmerking kunnen genomen worden voor de beoordeling van de eerbiediging van het proportionaliteitscriterium. Bij de beoordeling van de eerbiediging van dit criterium is ook van belang of de verantwoordelijke voor de verwerking al dan niet de gegevens bewaart.

In ieder geval moet men in het achterhoofd houden dat een verwerking van beelden een gepast en noodzakelijk middel moet vormen om het nagestreefde doel te bereiken.

*Daarenboven moet zij een **subsidiar** middel blijven om dit doel te bereiken. Een installatie van systemen van video-toezicht zal onontbeerlijk moeten blijken om het nagestreefde doel te bereiken, indien de andere maatregelen, die minder inbreuk maken op de persoonlijke*

levenssfeer, in voorkomend geval onvoldoende blijken te zijn. In die zin zal de veiligheid van een lokaal even goed beschermd kunnen worden door minder indringende maatregelen dan een systeem van video-toezicht, zoals een versterkte vergrendeling van de deuren en een alarmsysteem.

c. Het finaliteitsprincipe houdt eveneens in dat de verwerkte beelden **niet gebruikt mogen worden op een wijze die onverenigbaar is met het duidelijk omschreven en gerechtvaardigde doel**. Met andere woorden, de gegevens mogen enkel gebruikt worden in het kader van de aangegeven finaliteit en mogen geen aanleiding geven tot andere toepassingen. Een onverenigbaarheid zou bijvoorbeeld ontstaan wanneer een systeem van video-toezicht, waarvan de aangekondigde finaliteit de preventie van diefstal in een onderneming is, gebruikt wordt om de productiviteit van de werknemers te controleren.

d. Dit beginsel bepaalt ook dat de verwerkte beelden, uitgaande van de duidelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden waarvoor zij verwerkt worden, **toereikend, ter zake dienend en niet overmatig** dienen te zijn. De opname moet dus plaatsgrijpen op zulke wijze dat overbodige beelden niet opgenomen worden. Zodoende zullen camera's die de openbare weg filmen, moeten vermijden dat er ingangen of vensters van privé-gebouwen in hun bereik komen. Bovendien mag het aantal geplaatste opnametoestellen en hun functies, net zoals het al dan niet beschikken over een automatische volgfunctie, niet overmatig zijn uitgaande van de nagestreefde finaliteiten. Conform dit principe mag een systeem van video-toezicht enkel de identificatie van de gefilmde personen mogelijk maken wanneer een dergelijke identificatie noodzakelijk is voor de verwezenlijking van het nagestreefde doel. Een systeem ter controle van de vlotte doorstroming van het wegverkeer zou aldus op zulke wijze moeten geïnstalleerd dat de personen op voldoende afstand gefilmd worden, zodat hun anonimiteit behouden blijft.”(Advies nr. 34/99, p. 6-7).

7. Tenslotte kan eveneens worden verwezen naar de opinies inzake cameratoezicht van de Groep Gegevensbescherming artikel 29², meer in het bijzonder het advies³ nr. 4/2004 over de verwerking van persoonsgegevens met videobewaking.

C.2. Cameratoezicht in een kinderdagverblijf

8. Voor wat betreft de onder punt 2 besproken casus, zal hiernavolgend vooreerst onder punt A) de verwerking worden geëvalueerd in het licht van de toelaatbaarheidsvereisten zoals voorzien in artikel 4 WVP. Vervolgens zal onder punt B) worden onderzocht in welke mate men voor het beoogde cameratoezicht een beroep kan doen op één van de wettelijke gronden voor een verwerking voorzien in artikel 5 WVP.

A) Artikel 4 WVP : Toelaatbaarheid van de verwerking

9. Een geldige verwerking van persoonsgegevens dient te voldoen aan de bepalingen van artikel 4 WVP.

Krachtens artikel 4, §1, 1° en 2° van de WVP moeten de persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig worden verwerkt, voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verkregen en niet verder worden verwerkt op een wijze, die rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

² Deze groep is opgericht op grond van artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG. Het is een onafhankelijk Europees adviesorgaan inzake gegevensbescherming en de persoonlijke levenssfeer waarvan de taken zijn omschreven in artikel 30 van Richtlijn 95/46/EG en in artikel 15 van Richtlijn 2002/58/EG.

³ Terug te vinden op : http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2004_en.htm

10. In casu betreft de finaliteit de volgende : het kinderdagverblijf wenst via de installatie van webcams, aan de ouders de mogelijkheid te bieden om - op welbepaalde tijdstippen- het gedrag van hun kinderen in de crèche te observeren via het internet.

Men zal derhalve het kinderdagverblijf in zijn geheel filmen, en alle daar aanwezige personen, gaande van de kinderen tot het personeel, de bezoekers, Vervolgens zal men deze beelden, met inbegrip van beelden van onvoorziene omstandigheden (ongevallen, enz.), in 'real time' verspreiden via het internet, waar zij voor de ouders te bezichtigen zullen zijn. Evenwel zullen de ouders niet enkel en alleen beelden van hun eigen kind(eren) kunnen bekijken, doch tevens deze van andere kinderen, de personeelsleden en bezoekers van het kinderdagverblijf.

Deze verspreidingsvorm via internet houdt verder het risico in dat de beelden door derden op een al dan niet illegale wijze kunnen worden onderschept.

Tevens kunnen de beelden worden hergebruikt door de ouders of derden voor andere doeleinden dan deze dewelke initieel door het kinderdagverblijf werden beoogd.

Samenvattend betekent het voorgaande dat het verlies van de controle over de videobeelden van de kinderen en het personeel absoluut is, en derhalve kan leiden tot een onrechtmatig hergebruik van de beelden.

11. Gelet op het voorgaande, dient dan ook te worden besloten dat de in dit geval beoogde verwerking als onrechtmatig dient te worden weerhouden.

B) Artikel 5 WVP : Wettig karakter

12. Een verantwoordelijke voor de verwerking moet zich baseren op één van de elementen van art. 5 WVP⁴ om persoonsgegevens te verwerken. In casu wenst het kinderdagverblijf webcams te installeren, teneinde aan de ouders de mogelijkheid te bieden om hun kinderen via het internet op bepaalde momenten van de dag in de crèche te kunnen observeren.

Voor deze verwerking van de persoonsgegevens kan men zich enkel op artikel 5 a) en f) WVP baseren, de punten b) tot en met e) zijn in casu uitgesloten⁵. De verwerking van persoonsgegevens is derhalve overeenkomstig artikel 5, a) WVP toegelaten wanneer de betrokkene daarvoor zijn *ondubbelzinnige* toestemming heeft verleend, en overeenkomstig artikel 5, f) wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke voor de verwerking of van de derde aan

⁴ Art. 5. Persoonsgegevens mogen slechts verwerkt worden in één van de volgende gevallen:

- a) wanneer de betrokkene daarvoor zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;
- b) wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is of voor de uitvoering van maatregelen die aan het sluiten van die overeenkomst voorafgaan en die op verzoek van de betrokkene zijn genomen;
- c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie;
- d) wanneer de verwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene;
- e) wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking of aan de derde aan wie de gegevens worden verstrekt;
- f) wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke voor de verwerking of van de derde aan wie de gegevens worden verstrekt, mits het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene die aanspraak maakt op bescherming uit hoofde van deze wet, niet zwaarder doorwegen.

⁵ Artikel 5 b) is uitgesloten omdat de verwerking niet noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst. Punt c) is evenmin van toepassing, gezien de afwezigheid van een verplichting opgelegd door een wet, een decreet of een ordonnantie. Er is verder geen vitaal belang van de betrokkene dat overeenkomstig punt d) zou dienen te worden gevrijwaard. De verwerking is ook niet noodzakelijk voor de vervulling van een taak van openbaar belang voorzien in punt e).

wie de gegevens worden verstrekt, mits het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene die aanspraak maakt op bescherming uit hoofde van deze wet, niet zwaarder doorwegen.

B.1. Artikel 5 a): ondubbelzinnige toestemming

13. Om de ondubbelzinnige toestemming te kunnen vaststellen is de eerste vraag die zich hier opdringt deze naar de identiteit van de betrokkenen, i.e. wie wordt er door het geplande cameratoezicht geïdentificeerd en dient er derhalve zijn toestemming voor te geven? Men kan hier twee categorieën van personen onderscheiden:

- de aanwezige kinderen in het kinderdagverblijf;
- de werknemers van het kinderdagverblijf;

14. Zoals de Commissie reeds eerder stelde in haar advies nr. 38/2002 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van minderjarigen op internet, is zij van mening dat voor de minderjarige, en meer specifiek het kind dat nog niet over voldoende onderscheidingsvermogen beschikt, een bijzondere bescherming noodzakelijk is ten opzichte van de toepassing van de wet betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De kinderen zijn in dit geval, gezien hun leeftijd van 0-3 jaar, uiteraard niet bekwaam om hun toestemming te geven voor de geplande verwerking, aangezien zij minderjarig zijn en niet kunnen geacht worden over het noodzakelijke onderscheidingsvermogen te beschikken. Derhalve zal in dit geval de mogelijkheid om al dan niet toestemming te geven voor de geplande verwerking overgaan op de ouders, als wettelijke vertegenwoordigers van hun kind en als bestanddeel van hun ouderlijk gezag. De eventuele toestemming door de ouders zal dienen te zijn ingegeven door het belang van het kind. Het ouderlijk gezag is namelijk een *geheel van doelgerichte bevoegdheden die uitsluitend in het belang van de minderjarige gegeven zijn*.⁶

Deze toestemming roept evenwel de nodige vragen op:

15. Vooreerst heeft het kinderdagverblijf de toestemming van alle betrokken ouders nodig. Indien één van de betrokkenen zijn of haar toestemming weigert, kan het kinderdagverblijf derhalve niet overgaan tot het filmen van de aanwezige kinderen. Hier kunnen zich diverse praktijkproblemen stellen: wat bijvoorbeeld als de ouders het onderling niet eens zijn?

Verder lijkt het waarschijnlijk dat het kinderdagverblijf bij het aanvaarden van nieuwe kinderen eerder deze zal weerhouden waarvan de ouders positief staan ten aanzien van een dergelijk webcamsysteem. Dit kan derhalve tot gevolg hebben dat de ouders, mede gelet op het tekort aan kinderopvang in de praktijk, niet *volledig vrij* zijn om hun toestemming te geven voor het webcamtoezicht.

Tenslotte moet de toestemming van de ouders op elk moment kunnen worden ingetrokken. Men kan zich de vraag stellen of zulk een intrekking werkelijk mogelijk is, gelet op de eventuele negatieve consequenties ervan voor het kind (bijvoorbeeld ontslag uit het kinderdagverblijf).

Gelet op het voorgaande, lijken er redenen voorhanden te zijn om eraan te twijfelen dat men *volledig vrij* is om zijn toestemming voor het webcamtoezicht te weigeren (a priori of a posteriori), wetende dat dit negatieve consequenties zou kunnen hebben.

⁶ SENAËVE, P., Compendium van het Personen –en Familierecht, vijfde uitgave, p. 394, nr. 1040.

16. Voor wat betreft de werknemers van het kinderdagverblijf, stelt zich eveneens de vraag naar de toepassing van de principes van de WVP. Hoewel er in dit geval geen toepassing worden gemaakt van de CAO nr. 68 van 16 juni 1998 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de werknemers ten opzichte van de camerabewaking op de arbeidsplaats⁷, kan men wel rekening houden met de daarin opgenomen principes. Zo is het bijvoorbeeld volgens de CAO verboden om de werknemers permanent te filmen, en is camerabewaking in de onderneming maar toegelaten voor het nastreven van specifieke doeleinden.

Camerabewaking is derhalve overeenkomstig voormelde CAO slechts in welbepaalde gevallen geoorloofd. In dit geval dient de werkgever er dan ook over te waken dat hij de fundamentele rechten van zijn werknemers inzake de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer niet schendt.

17. De werkgever zou zich derhalve voor de rechtvaardiging van de installatie van een webcamsysteem in het kinderdagverblijf, op één van de in artikel 5 WVP vermelde elementen moeten beroepen, in dit geval wil hij zich blijkbaar volgens de brief van de Minister beroepen op punt a), de toestemming van de werknemers.

Overeenkomstig artikel 5, a) WVP dient de gegeven toelating *ondubbelzinnig*, i.e. vrij en specifiek te zijn, en tevens op voldoende informatie te berusten. Concreet betekent dit dat de betrokken werknemers volledig zouden moeten worden geïnformeerd omtrent de specifieke finaliteiten en modaliteiten van de gegevensverwerking (doel webcams, gefilmde beelden, verspreidingsvormen (bv. wie heeft toegang), ...).

18. Wat dit artikel 5 a) betreft, merkt de Commissie op dat dit haar voor de werkgever geen goede basis lijkt in het onderhavige geval om zich op te beroepen. Men kan zich in dit geval namelijk de vraag stellen in hoeverre de personeelsleden werkelijk vrij zijn om hun toestemming te geven of niet⁸, wetende dat dit negatieve consequenties zou kunnen hebben. In elk geval zou er de mogelijkheid moeten worden voorzien voor de werknemers om a posteriori hun toestemming in te trekken, hetgeen in casu evenwel niet vanzelfsprekend lijkt.

In het licht van het voorgaande zou een ander wettelijk alternatief meer geschikt zijn, namelijk artikel 5 f) WVP, zoals ook door de Groep 29 aanbevolen wordt in één van haar werkdocumenten⁹.

B.2. Artikel 5 f): gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke voor de verwerking of een derde

⁷ De commentaar bij artikel 4 CAO 68 stelt uitdrukkelijk dat de CAO enkel van toepassing is op "camerabewaking" door de werkgever : i.e. een systeem dat tot doel heeft om de arbeidsplaats te bewaken. Zo valt het gebruik van camera's bij aanwerving en opleiding volgens de commentaar niet onder de CAO nr. 68. Dit impliceert evenwel niet dat er geen enkele procedure dient te worden gevolgd : in bepaalde gevallen kan de CAO nr. 39 inzake de invoering van nieuwe technologieën namelijk van toepassing zijn. In dit geval dient het camerasysteem evenwel om de ouders ('derden' in de relatie werkgever-werknemer) de mogelijkheid te bieden om hun kinderen, en tevens de werknemers van het kinderdagverblijf, te observeren, en dient het derhalve niet voor de bewaking van de arbeidsplaats.

⁸ Zie hieromtrent naar analogie artikel 27 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens : *Indien de verwerking van persoonsgegevens bedoeld in de artikelen 6 en 7 van de wet uitsluitend is toegestaan op grond van de schriftelijke toestemming van de betrokken persoon, is die verwerking verboden indien de verantwoordelijke voor de verwerking de huidige of potentiële werkgever van de betrokkene is of indien de betrokken persoon zich ten aanzien van de verantwoordelijke voor de verwerking in een afhankelijke positie bevindt, wat hem belet vrij zijn toestemming te verlenen.*

⁹ Zie hieromtrent het document van de Groep 29 : 'Working document on a common interpretation of Article 26 (1) of Directive 95/46/EC of 24 October 1995' : http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2005/wp114_en.pdf

19. Overeenkomstig artikel 5 f) WVP, is een verwerking van persoonsgegevens toegelaten wanneer deze noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke voor de verwerking of van de derde aan wie de gegevens worden verstrekt, mits het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene die aanspraak maakt op bescherming uit hoofde van deze wet, niet zwaarder doorwegen. Men onderscheidt hier eveneens de kinderen en de werknemers van het kinderdagverblijf.

20. *Voor wat betreft de kinderen :*

De vraag die zich met betrekking tot onderhavige casus dus stelt is of het feit dat de kinderen in het kinderdagverblijf worden gefilmd met een webcam, waarvan de beelden op geregelde tijdstippen door de ouders consulteerbaar zijn via het internet, het belang van het kind niet disproportioneel schendt.

Vooreerst kan worden verwezen naar artikel 16 van het Internationaal verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind, welk stelt dat geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn privé-leven, in zijn gezinsleven, zijn huis of zijn briefwisseling,

Voor een minderjarige, en meer specifiek het kind dat nog niet over voldoende onderscheidingsvermogen beschikt, is derhalve een bijzondere bescherming noodzakelijk ten opzichte van de toepassing van de wet betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Zoals gesteld onder punt 10, is in dit geval het risico op het verlies van de controle over de videobeelden van de kinderen absoluut, en kan dit leiden tot een onrechtmatig hergebruik van de beelden.

Daarnaast kan ten titel van informatie worden verwezen naar een advies van de ONE¹⁰, welk stelt dat : *« Hoewel soms pijnlijk, bevordert de scheiding ouder-kind de ontwikkeling, voor zover dit gebeurt onder bepaalde voorwaarden die de rijping van eenieder mogelijk maken. Een van deze voorwaarden is dat het kind zich “gemachtigd” voelt om zich buiten de familiale sfeer in te zetten, hierin gesterkt door een gevoel van vertrouwen ten opzichte van deze omgeving dat door de ouder wordt “uitgedragen” en het vermogen van het kind om er zich in alle veiligheid in te zetten».*

Voor een jong kind zou de evolutie naar autonomie weer op losse schroeven kunnen gezet worden door de «virtuele» inmenging van ouders die het alledaagse leven van hun kind wensen te zien : « wanneer een ouder 's avonds het kind opvangt en vertelt dat hij het heeft zien spelen met een bepaald vriendje of een bepaald stuk speelgoed, is de ouder niet langer de volwassene waarop men kan steunen maar een alwetende god die alles ziet en alles weet. Het kind zou aldus een vals veiligheidsgevoel kunnen hebben en de indruk krijgen dat zijn ouder over hem waakt, ook al is hij niet fysiek aanwezig ».

Gelet op de voorgaande elementen, lijkt voormelde installatie van webcams dan ook als disproportioneel in de zin van artikel 5, f) WVP te kunnen worden beschouwd. In casu dient het belang van het kind te prevaleren op het belang van de verantwoordelijke voor de verwerking.

21. *Voor wat betreft de werknemers :*

Indien men de bepalingen van de CAO 68 als referentie neemt, aanvaardt men dat de werkgever voor *veiligheidsdoeleinden* en slechts in specifieke gevallen de werkgevers kan filmen en dat het belang van de verantwoordelijke voor de verwerking dus overheerst op dat van de werknemers. In het geval van de webcams in kinderdagverblijven, kan het

¹⁰ Het advies 2005/03 vanwege de Conseil d'avis ONE (Office de la Naissance et de l'Enfance, Communauté Française de Belgique) d.d. 15 december 2005, 'relatif à l'introduction de webcam en milieu d'accueil'.

belang van de verantwoordelijke voor de verwerking en het door hem nagestreefde doeleinde, indien niet opgelegd door veiligheidsmotieven, niet rechtvaardigen dat het belang van deze verantwoordelijke voor de verwerking zou overheersen op de fundamentele rechten en vrijheden van de personeelsleden.

Derhalve lijkt in dit geval het belang van de gefilmde werknemers van die aard te zijn dat het voorrang verdient op het belang van de verantwoordelijke voor de verwerking.

C.3. Conclusie

22. Uit voorgaande evaluatie komt naar voren dat de installatie van webcams in een kinderdagverblijf, teneinde aan de ouders de mogelijkheid te bieden om hun kinderen via het internet op bepaalde momenten van de dag te kunnen observeren, als niet conform met de WVP dient te worden weerhouden.
23. Zulks volgt ondermeer uit de vaststelling dat in het onderhavige geval het verlies van de controle over de videobeelden van de kinderen en het personeel absoluut is, en derhalve kan leiden tot een onrechtmatig hergebruik van de beelden, waardoor de verwerking als problematisch dient te worden beschouwd in het licht van artikel 4 WVP.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een negatief advies uit over de adviesaanvraag waaromtrent zij werd gevat.

De administrateur,

De voorzitter,

(get.) Jo BARET

(get.) Michel PARISSE